Zavádění výuky Paliativní péče a Koordinace dětské paliativní péče na Fakultě sociálních studií Ostravské univerzity (FSS OU)

Dne 22. 6. 2026 se na půdě Fakulty sociálních studií OU uskutečnilo závěrečné setkání studujících, vyučujících a odbornic z praxe k reflexi aktivity zavádění nového předmětu Koordinace dětské paliativní péče a zavádění témat dětské paliativní péče do výuky dalších předmětů ve studijních programech fakulty.

Evaluační setkání v závěru realizace projektu podpořeného Nadací rodiny Vlčkových *„Cesta k dětské paliativní péči – hodnoty, vědění, porozumění, spolupráce“*, 2402VS-008, bylo určeno studujícím, interním a externím vyučujícím fakulty a zástupcům organizací poskytujících paliativní péči – Fakultní nemocnice Ostrava (FNO), Mobilní hospic Ondrášek (MHO), Hospic sv. Lukáše Charita Ostrava (HSL). Cílem setkání bylo zhodnotit pilotní výuku nového předmětu a inovovaných předmětů, sdílení zkušeností z praxe a z výuky a diskuse nad podobou nového moderního předmětu pro vzdělávání zdravotně-sociálních a sociálních pracovníků a pracovnic. Tito budoucí absolventi a absolventky se budou ucházet o pozice v rámci multidisciplinárních podpůrných a paliativních týmů nemocnic, hospiců a dalších organizací. Proto bylo naší snahou sladit očekávání praxe s akademickými požadavky na výuku.

Výstupem je finalizace navržených předmětů v rámci studijních programů FSS OU, jejich aktualizace, mezioborový přesah a využitelnost výstupů pro budoucí praxi absolventů a absolventek.

Termín setkání:	22. 6. 2026, 13:00–15:00
Místo konání:	FSS OU, učebna B-112, Českobratrská 16, Ostrava
Projektový tým:	doc. Mgr. Lenka Krhutová, Ph.D., Mgr. Iva Kuzníková, Ph.D., ThLic. Václav Tomiczek, Ph.D., Mgr. Hana Hanyášová
Hosté:	MUDr. Jarmila Kušnírová, primářka oddělení paliativní péče FNO MUDr. Pavla Zárubová, Ph.D., oddělení neonatologie FNO Bc. Bronislava Husovská, ředitelka Mobilního hospice Ondrášek, Ostrava
Studující předmětů:	Koordinace dětské paliativní péče (BNDEP), Paliativní a hospicová péče (BZPHP) – přítomno 25 studujících
Garantující předmětů:	Mgr. Iva Kuzníková, Ph.D., BNDEP Koordinace dětské paliativní péče ThLic. Václav Tomiczek, Ph.D., KAS/BZPHP Paliativní a hospicová péče

---

Úvod: Představení účastníků a účastnic, představení projektu

Evaluace ze strany studujících:

- Co vám absolvování předmětů dalo?
- Co pro vás bylo při studiu těžké
- Co vám scházelo, jaké byly limity?

Celkové přínosy a vliv na profesní směřování

Výuka předmětů byla studujícími hodnocena jako vysoce důležitá a přínosná, což dokládá i skutečnost, že se někteří ze studujících rozhodli zpracovat téma paliativní péče i ve svých bakalářských pracích. Zatímco pro řadu studujících představovaly tyto předměty především cenný celkový vhled do problematiky, části z nich výuka navíc pomohla objevit či potvrdit jejich další profesní směřování, kterému se chtějí v budoucnu věnovat. Původní obavy z předmětu byly brzy rozptýleny šíří a komplexností probíraných témat, jakož i představením paliativní a hospicové péče v zahraničí

či sdílením konkrétních příkladů (např. Vzpomínkový strom v Plzni). Výuka rovněž podnítila zájem o absolvování odborné praxe v hospicových zařízeních, kde se někteří studující již zapojili. Nabyté vědomosti a dovednosti dokázali bezprostředně aplikovat i v reálných situacích, například při adekvátní komunikaci a přístupu k nedávno ovdovělé osobě.

Hodnocení výukových metod (Kazuistiky a exkurze)

Zásadním přínosem pro studující byly živě vyprávěné případové studie (kazuistiky) prezentované vyučujícími na základě jejich vlastních zkušeností z praxe. Autentické sdílení reálných reakcí a postupů vyučujících v konkrétních situacích sloužilo jako cenná inspirace pro budoucí profesní jednání studujících. Kladně byla hodnocena celková interaktivita výuky, včetně práce s příběhy a filmovými ukázkami. Významným obohacením výuky byla také návštěva zástupce pohřební služby, přičemž diskuse s ním byla hodnocena jako velmi přínosná. Velmi oceňovány byly rovněž exkurze, například do hospice či krematoria, neboť vizuální a prostorová zkušenost významně usnadňuje a podporuje proces učení.

Emoční náročnost a organizační limity

Ačkoliv byla interaktivní forma výuky hodnocena velmi pozitivně, studující reflektovali její vysokou emoční náročnost. Kladně hodnocena byla

- empatie a profesionalita ve výuce i v praxi
- reflexe nastavování hranic profesionální pomoci
- míra oddělení osobního hlediska od profese
- osobní přesah u mnohých témat

Z hlediska organizace výuky proto navrhují rozdělení tříhodinového bloku věnovaného specifikům dětské paliativní péče na dvě kratší, devadesátiminutové jednotky. Kontinuální probírání takto tíživého tématu v uceleném tříhodinovém bloku je vnímáno jako emocionálně vyčerpávající. Jako další limitující faktor byl identifikován nedostatek exkurzí přímo v oblasti dětské paliativní péče, přičemž ze strany studujících zazněl požadavek na jejich navýšení. Následná diskuse s hosty z praxe však ukázala, že realizace exkurzí přímo v těchto specializovaných zařízeních naráží na objektivní provozní a organizační překážky.

Možnosti exkurzí z pohledu praxe

Zástupkyně z praxe reflektovaly požadavky na exkurze a upozornily, že standardní exkurze do specializovaných zařízení bohužel nejsou z provozních důvodů reálné. Jako maximální možnou variantu navrhují návštěvu zařízení, během které by se studujícím věnovala přímo zdravotní sestra. Dále byla nabídnuta možnost, že by zdravotní sestra s přímou zkušeností s péčí o pacienty participovala přímo na výuce na fakultě a sdílela se studujícími autentické kazuistiky v daném předmětu nebo kazuistickém semináři.

Návrhy zástupců z praxe:

Na základě proběhlé reflexe vyvstaly návrhy na začlenění nových témat do sylabu předmětu. V prvé řadě se jedná o oblast sebepéče a aktivní práce s vlastními emocemi. Dále je doporučeno zařadit problematiku základního screeningu a mapování potřeb pacientů/pacientek a rodin. Významným doplněním by mělo být také téma tranzice, a to specificky přechod z perinatální paliativní péče do péče dětské a následně tranzice z dětské péče do péče pro dospělé.

Shrnutí plánu úprav výuky pro následující akademický rok 2026/2027:

Obsahově:

- Začlenění tématu sebepéče a vzájemné opory v týmu (debriefing, supervize) atp.
- Práce s vlastními emocemi
- Screening potřeb v oblasti obecné paliativní péče
- Témata tranzice z perinatální na pediatrickou, z pediatrické na dospělou paliativní péči v kontextu úlohy zdravotně-sociálního pracovníka

Didakticky:

- Interaktivní cvičení a metody ve výuce
- Exkurze v organizacích poskytujících dětskou paliativní péči – z pohledu zástupců z praxe i vyučující (taktéž z praxe) je však prakticky těžko realizovatelné, proto panuje shoda na pozvání zástupce organizace / člena perinatálního či dětského paliativního týmu (zdravotně-sociální pracovník, sestry aj.) v rámci předmětů BNDEP a BZPHP
- Více kazuistik / teorii k samostudiu

Organizačně:

- Nastavení rozvrhu výuky max. na 90 min. celkového času v bloku
- Exkurze do krematoria v rámci předmětu BZPHP každoročně

V Ostravě Dne 8. 7. 2026 Mgr. Iva Kuzníková, Ph.D.

